

Bruxelles, 22.6.2022
COM(2022) 409 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Puterea parteneriatelor comerciale: împreună pentru o creștere economică verde și
justă**

1. INTRODUCERE

UE este ferm hotărâtă să se asigure că acordurile sale comerciale promovează durabilitatea, astfel încât creșterea economică să fie însoțită de protecția drepturilor omului, a muncii decente, a climei și a mediului, cu respectarea deplină a valorilor și priorităților Uniunii. În contextul geopolitic actual, marcat de o instabilitate sporită, UE trebuie să își intensifice angajamentul față de țările terțe ca partener de încredere. Politica comercială a UE oferă un cadru solid de cooperare cu partenerii comerciali în ceea ce privește aspectele legate de durabilitatea comerțului. Această abordare se bazează pe normele internaționale în domeniul muncii și al mediului, prin procese structurate și transparente, cu implicarea societății civile.

Prezenta comunicare stabilește modalitățile de consolidare în continuare a contribuției acordurilor comerciale la dezvoltarea durabilă. Toate acordurile comerciale moderne ale UE includ deja capitole privind comerțul și dezvoltarea durabilă. Începând din 2018, planul de acțiune în 15 puncte a ghidat punerea în aplicare și asigurarea respectării acestora¹. În iunie 2021, Comisia a lansat o **revizuire aprofundată** cu scopul de a **consolida capacitatea acordurilor comerciale în ansamblu** – și nu doar a capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă – **de a promova comerțul durabil, în cooperare cu partenerii comerciali și în colaborare cu alte instrumente de politică relevante ale UE, inclusiv cu Pactul verde european**²³.

În cadrul revizuirii, Comisia a solicitat un **studiu comparativ independent** referitor la practicile privind comerțul și dezvoltarea durabilă în cadrul acordurilor comerciale cu țările terțe, care a confirmat că UE este unul dintre pionierii și principalii lideri în promovarea durabilității prin intermediul acordurilor sale comerciale⁴. În plus, pentru a colecta contribuții de la o gamă cât mai largă de cetățeni și de părți interesate, Comisia a organizat o **consultare publică deschisă**, care a reunit numeroase contribuții atât din partea întreprinderilor și a sindicatelor, cât și din partea grupurilor de protecție a mediului și a drepturilor omului și a partenerilor sociali⁵. Această consultare a fost însoțită de un amplu schimb de opinii cu statele membre, cu Parlamentul European și cu Comitetul Economic și Social European.

Pe baza contribuțiilor și a recomandărilor primite pe parcursul procesului de revizuire a capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă, Comisia a identificat un set de **priorități**

¹ Documentul neoficial al Serviciilor Comisiei Europene, „Feedback and way forward on improving the implementation and enforcement of Trade and Sustainable Development chapters in EU Free Trade Agreements” (Feedback și calea de urmat pentru îmbunătățirea punerii în aplicare și a asigurării respectării capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă din acordurile de liber schimb ale UE). Planul de acțiune în 15 puncte include măsuri menite să sporească eficacitatea punerii în aplicare a capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă și să îmbunătățească asigurarea respectării acestora în cadrul a patru rubrici: (i) munca în echipă; (ii) deschiderea unei căi pentru ca societatea civilă, inclusiv partenerii sociali, să îndeplinească un rol mai important în punerea în aplicare; (iii) respectarea angajamentelor și (iv) transparență și comunicare. Se poate consulta la adresa: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/february/tradoc_156618.pdf

² COM(2019) 640, se poate consulta la adresa: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0002.02/DOC_1&format=PDF

³ A se vedea https://policy.trade.ec.europa.eu/development-and-sustainability/sustainable-development/sustainable-development-eu-trade-agreements_ro

⁴ Velut, J. et al., „Comparative Analysis of Trade and Sustainable Development Provisions in Free Trade Agreements” (Analiza comparativă a dispozițiilor privind comerțul și dezvoltarea durabilă din cadrul acordurilor de liber schimb), LSE Consulting, Londra, 2022, document disponibil la adresa: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2022/february/tradoc_160043.pdf

⁵ A se vedea https://policy.trade.ec.europa.eu/consultations/open-public-consultation-trade-and-sustainable-development-tds-review_en.

politice și de puncte de acțiune esențiale, care vor îmbunătăți eficacitatea abordării actuale bazate pe angajamente în ceea ce privește comerțul și dezvoltarea durabilă, bazată pe un cadru și standarde internaționale, cu norme de punere în aplicare mai stricte. Noua abordare prezentată mai jos include o etapă de punere în conformitate deplină și recurgerea la sancțiuni comerciale în cazuri specifice și bine definite.

2. MODUL ÎN CARE ACORDURILE COMERCIALE ALE UE CONTRIBUIE LA AGENDA DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Acordurile comerciale reprezintă un motor important al unei creșteri economice durabile atât în UE, cât și în țările partenere. O agendă comercială activă este esențială pentru prosperitatea economică și competitivitatea Europei. Acordurile comerciale contribuie la crearea de locuri de muncă, la extinderea piețelor și la stimularea creșterii economice și a inovării⁶. Prin eliminarea barierelor din calea accesului pe piață, acestea reduc, de asemenea, costurile și facilitează adoptarea și implementarea tehnologiilor ecologice, precum și a bunurilor și serviciilor conexe care contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră la nivel mondial și la adaptarea la un climat în schimbare. Acordurile comerciale contribuie, de asemenea, la asigurarea aprovizionării cu materiile prime necesare, inclusiv cu cele utilizate în tehnologiile cu emisii reduse de dioxid de carbon. În același timp, comerțul mondial poate avea, de asemenea, un impact asupra climei, biodiversității sau condițiilor de muncă. Pentru a asigura efectele pozitive ale comerțului deschis, liberalizarea comerțului și promovarea standardelor internaționale de muncă, precum și a acțiunilor decisive în domeniul climei și al mediului trebuie să funcționeze mână în mână. În calitate de instrumente de parteneriat privilegiat, acordurile comerciale oferă o platformă pentru dialogul politic și cooperarea în materie de durabilitate cu țările partenere. Acest lucru este vital deoarece numai cooperarea globală poate aborda provocările globale.

În cadrul **revizuirii politicii comerciale**, sprijinul pentru tranziția verde și justă a devenit unul dintre pilonii politicii comerciale a UE, alături de deschidere și fermitate⁷. Acest lucru este în conformitate cu **Pactul verde european** și cu **Comunicarea privind munca decentă la nivel mondial**⁸, care plasează dezvoltarea durabilă în centrul procesului de elaborare a politicilor și al acțiunilor UE. Prioritățile și obiectivele de dezvoltare durabilă au fost integrate în toate politicile UE în conformitate cu **Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite** și cu cele **17 obiective de dezvoltare durabilă ale acesteia**, cu **Acordul de la Paris privind schimbările climatice** și cu alte **acorduri multilaterale pentru protecția mediului și a standardelor de muncă**. Aceste acorduri și convenții multilaterale au devenit cadrul global pentru cooperarea și acțiunile internaționale în materie de dezvoltare durabilă și servesc drept punct de reper și pentru angajamentele de dezvoltare durabilă din acordurile comerciale ale UE.

Abordarea UE privind comerțul și dezvoltarea durabilă bazată pe valori urmărește **angajamente mai ample din partea țărilor partenere decât cele din acordurile comerciale ale altor actori internaționali**. În special, capitolele privind comerțul și dezvoltarea durabilă

⁶ Exporturile UE sprijină 38 de milioane de locuri de muncă (până la două treimi din 2000), iar importanța comerțului pentru a genera prosperitate pentru cetățenii UE va crește și mai mult în viitor, preconizându-se că 86 % din creșterea globală va fi generată în afara UE până în 2026.

⁷ COM(2021) 66, se poate consulta la adresa:

https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/february/tradoc_159438.pdf

⁸ COM(2022) 66, se poate consulta la adresa: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_22_1187

din acordurile comerciale ale UE necesită **punerea în aplicare efectivă** a convențiilor Organizației Internaționale a Muncii (OIM) și a acordurilor multilaterale de mediu (AMM) pe care fiecare parte le-a ratificat, cum ar fi Acordul de la Paris privind schimbările climatice și Convenția privind diversitatea biologică.

Capitolele privind comerțul și dezvoltarea durabilă din acordurile comerciale ale UE impun, de asemenea, **respectarea principiilor fundamentale ale OIM** astfel cum sunt prevăzute în Declarația OIM din 1998 privind principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă⁹. În acest sens, Comisia salută activitatea OIM și a membrilor săi în vederea consolidării și extinderii unor astfel de principii fundamentale, inclusiv cea mai recentă decizie de a include securitatea și sănătatea în muncă, și consideră că și capitolele privind comerțul și dezvoltarea durabilă ar trebui să reflecte, după caz, astfel de evoluții.

Capitolele privind comerțul și dezvoltarea durabilă **promovează, de asemenea, ratificarea convențiilor fundamentale neratificate ale OIM** și conțin o **gamă largă de angajamente și dispoziții de cooperare** cu privire la aspecte precum drepturile lucrătorilor, dialogul social, condițiile de muncă decente, inclusiv inspecția muncii, gestionarea durabilă a resurselor naturale, silvicultura, pescuitul, acvacultura, guvernanta oceanelor și promovarea unei conduite responsabile în afaceri¹⁰. Acordurile comerciale ale UE promovează în prezent și cooperarea pentru a încuraja trecerea la o economie circulară și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor sau la lanțuri de aprovizionare care nu implică defrișări, precum și pentru a promova guvernanta internațională în materie de mediu. Acordurile comerciale recente ale UE conțin, de asemenea, dispoziții privind convențiile relevante ale ONU și OIM care promovează **emanciparea economică a femeilor și egalitatea de gen**, inclusiv promovarea cooperării în cadrul forurilor internaționale pentru a promova aceste obiective, cum ar fi de exemplu în cadrul OMC.

Interacțiunea cu alte instrumente de politică

Acordurile comerciale ale UE nu sunt instrumente izolate pentru promovarea și consolidarea agendei Uniunii în materie de durabilitate cu țările terțe. Angajamentele privind comerțul și dezvoltarea durabilă pe care acestea le conțin sunt strâns legate de un set **mai larg de instrumente de politică, de eforturi multilaterale și de instrumente de cooperare pentru dezvoltare**, în cadrul unei abordări atotcuprinzătoare. În asociere cu instrumentele autonome ale UE, acestea contribuie la valorificarea la maximum a efectelor pozitive ale comerțului asupra dezvoltării durabile și asigură, în schimb, limitarea efectelor negative.

Până la sfârșitul mandatului actual al Comisiei, se preconizează că UE va dispune de un **set ambițios de instrumente autonome suplimentare pentru a sprijini comerțul durabil**. În 2021, Comisia a prezentat o propunere de instituire a unui mecanism de ajustare la frontieră a emisiilor de dioxid de carbon pentru a preveni relocarea emisiilor de dioxid de carbon și a

⁹ Și anume: libertatea de asociere și recunoașterea efectivă a dreptului la negociere colectivă al lucrătorilor; eliminarea tuturor formelor de muncă forțată sau obligatorie; abolirea efectivă a muncii copiilor și eliminarea discriminării în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și exercitarea profesiei. La 10 iunie 2022, OIM a modificat Declarația din 1998 și a adăugat un nou principiu privind securitatea și sănătatea în muncă pe lista principiilor fundamentale.

¹⁰ În conformitate cu instrumentele internaționale relevante, cum ar fi Principiile directe ale ONU privind afacerile și drepturile omului, Orientările OCDE pentru întreprinderile multinaționale, Declarația tripartită de principii a OIM privind întreprinderile multinaționale și politica socială și Pactul mondial al ONU.

consolida eficacitatea acțiunilor climatice la nivel mondial¹¹, precum și o propunere privind produsele care nu implică defrișări, în vederea consolidării eforturilor de combatere a defrișărilor și a degradării pădurilor¹². În același an, Comisia a adoptat o strategie prin care propune un pachet ambițios și cuprinzător de măsuri menite să contribuie la îmbunătățirea fluxului de numerar către finanțarea tranziției către o economie durabilă¹³. La începutul anului 2022, Comisia a prezentat o propunere privind obligația de diligență a întreprinderilor în materie de durabilitate, promovând o conduită durabilă și responsabilă în afaceri în cadrul lanțurilor valorice globale¹⁴. De asemenea, Comisia a adoptat o propunere de cadru care vizează ca toate produsele introduse pe piața Uniunii să devină mai durabile și circulare din punctul de vedere al mediului¹⁵. După cum s-a anunțat în Comunicarea privind munca decentă la nivel mondial, în cursul acestui an, Comisia va prezenta, de asemenea, o nouă inițiativă legislativă pentru a interzice în mod eficace introducerea pe piața UE a produselor fabricate prin muncă forțată¹⁶.

În propunerea sa pentru un nou **regulament al UE privind sistemul generalizat de preferințe tarifare**, Comisia a consolidat contribuția sistemului de promovare a dezvoltării durabile, printre altele, prin adăugarea unei serii de instrumente internaționale în domeniul drepturilor omului, al bunei guvernante, al protecției muncii și al protecției mediului. Printre aceste adăugiri se numără Acordul de la Paris privind schimbările climatice, Convenția ONU împotriva criminalității transnaționale organizate, două noi convenții ale OIM, precum și migrația internațională ordonată care contribuie la dezvoltarea durabilă. Propunerea urmărește, de asemenea, să facă din exportul de bunuri realizate prin munca copiilor interzisă la nivel internațional și prin munca forțată un motiv pentru o posibilă retragere a preferințelor comerciale¹⁷.

Pe **plan multilateral**, UE a **cosponsorizat recent trei inițiative multilaterale ale OMC** privind comerțul și durabilitatea mediului, poluarea cu materiale plastice și comerțul durabil cu materiale plastice, precum și reforma subvențiilor pentru combustibilii fosili¹⁸. În cadrul celei de a 12-a Conferințe ministeriale a OMC, UE a jucat un rol-cheie în obținerea unui **prim acord multilateral privind subvențiile pentru pescuit**, care să reglementeze subvențiile dăunătoare pentru pescuit la nivel mondial, având ca element central durabilitatea mediului. UE va continua să facă presiuni pentru extinderea disciplinelor privind subvențiile până la următoarea conferință ministerială¹⁹. De asemenea, UE a sprijinit în mod activ ideea unei **coaliții a miniștrilor comerțului pentru climă**, pentru a da un impuls politic suplimentar în

¹¹ COM(2021) 564, se poate consulta la adresa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/?uri=CELEX:52021PC0564>

¹² COM(2021) 706, se poate consulta la adresa <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52021PC0706>

¹³ COM(2021) 390, se poate consulta la adresa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52021DC0390>

¹⁴ COM(2022) 71, se poate consulta la adresa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52022PC0071>

¹⁵ COM(2022) 142, se poate consulta la adresa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52022PC0142>

¹⁶ A se vedea *supra* nota de subsol 8.

¹⁷ COM(2021) 579, se poate consulta la adresa https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:0fe49a24-1c94-11ec-b4fe-01aa75ed71a1.0014.02/DOC_1&format=PDF

¹⁸ A se vedea https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/IP_21_6882

¹⁹ A se vedea https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/IP_22_3792

vederea construirii unei agende comerciale și climatice pozitive, în special în cadrul OMC²⁰. În cadrul reformei OMC, UE intenționează să favorizeze dialogul privind interacțiunea dintre comerț și munca decentă, inclusiv prin cooperarea OMC-OIM. În cadrul OCDE, UE promovează modificări ale setului de norme care reglementează **creditele la export** oficiale pentru a încuraja alinierea la obiectivele climatice. De asemenea, UE a obținut cu succes interzicerea centralelor electrice pe bază de cărbune²¹.

Toate aceste instrumente și inițiative de politică comercială fac parte dintr-un răspuns cuprinzător la provocările globale legate de durabilitate și funcționează mână în mână cu acordurile comerciale.

3. NOI ORIENTĂRI POLITICE PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ ÎN CADRUL ACORDURILOR COMERCIALE

Revizuirea capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă a dovedit soliditatea modelului UE privind comerțul și dezvoltarea durabilă, dar a identificat, de asemenea, posibilități de îmbunătățire a **șase priorități de politică**, care pot fi rezumate ca (1) necesitatea de a fi mai proactiv în cooperarea cu partenerii; (2) intensificarea abordării specifice fiecărei țări; (3) integrarea durabilității dincolo de capitolul privind comerțul și dezvoltarea durabilă din cadrul acordurilor comerciale; (4) intensificarea monitorizării punerii în aplicare a angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă; (5) consolidarea rolului societății civile și (6) consolidarea punerii în aplicare prin recurgerea la sancțiuni comerciale ca măsură de ultimă instanță²².

Pentru a optimiza eficacitatea contribuției sale, politica Comisiei privind dezvoltarea durabilă în cadrul acordurilor comerciale se va concentra pe o serie de **puncte de acțiune** pentru fiecare prioritate politică. Aceste puncte de acțiune se bazează pe experiența punerii în aplicare, pe dovezile colectate, precum și pe contribuțiile primite în cadrul consultării publice deschise. Punctele de acțiune completează și extind domeniile de acțiune identificate în planul de acțiune în 15 puncte.

3.1 O abordare cuprinzătoare privind comerțul și dezvoltarea durabilă, ancorată în acordurile multilaterale și în cooperare

După cum s-a arătat mai sus, **interacțiunea dintre comerț și dezvoltarea durabilă trebuie abordată în mod cuprinzător**, plasând politica comercială în contextul mai larg al altor instrumente de sprijinire a durabilității. În cadrul acestei abordări cuprinzătoare, **acordurile comerciale promovează cadrul de guvernare globală**, în special prin încorporarea standardelor și angajamentelor internaționale de bază, precum și prin susținerea punerii lor efective în aplicare, a aderării și a consolidării lor suplimentare prin procese de cooperare. Ancorarea fermă a angajamentelor bilaterale privind comerțul și dezvoltarea durabilă în

²⁰ A se vedea https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/dombrovskis/announcements/speech-executive-vice-president-valdis-dombrovskis-trade-climate-cop26_en

²¹ A se vedea https://policy.trade.ec.europa.eu/news/ban-export-credits-coal-fired-electricity-projects-agreed-oecd-2021-10-22_en

²² Monitorizarea și asigurarea respectării capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă din acordurile comerciale, inclusiv posibilitatea unui mecanism bazat pe sancțiuni ca ultimă soluție, figurează, de asemenea, printre cele 49 de propuneri incluse în raportul final al Conferinței privind viitorul Europei, a se vedea „Conferința privind viitorul Europei – Raport privind rezultatul final”, mai 2022, propunerea nr. 19 alineatul (4), p. 63.

contextul multilateral face ca abordarea UE privind comerțul și dezvoltarea durabilă să fie legitimă, credibilă și eficace. Aceasta urmărește, de asemenea, să evite fragmentarea și, în schimb, să asigure faptul că angajamentele privind comerțul și dezvoltarea durabilă consolidează eforturile la nivel mondial. Prin faptul că se bazează pe standarde internaționale, angajamentele privind comerțul și dezvoltarea durabilă pot, de asemenea, să protejeze împotriva reflexelor protecționiste.

O abordare bazată pe angajament și cooperare permite UE și partenerilor săi să își **asume în comun** contribuția acordurilor comerciale la promovarea unei tranziții verzi și juste și la realizarea **obiectivelor de dezvoltare durabilă**. Aceasta încurajează o adeziune mai largă din partea mai multor părți interesate, inclusiv a comunităților locale, a organizațiilor neguvernamentale (ONG-uri), a angajatorilor și a sindicatelor. Toate acestea sunt esențiale pentru a aduce schimbări pe teren.

În acest context, Comisia va utiliza pe deplin platformele oferite de acordurile comerciale **pentru a facilita dialogul cu privire la instrumentele autonome de durabilitate ale UE legate de comerț și pentru a încuraja partenerii comerciali să promoveze respectarea acestora**. Comisia intenționează, de asemenea, să îmbunătățească eficacitatea generală a eforturilor sale de cooperare prin valorificarea acțiunilor de „Colaborare cu partenerii” identificate în planul de acțiune în 15 puncte și să consolideze abordarea colectivă a UE în situațiile în care **este necesară asistență tehnică sau financiară sau poate stimula partenerii comerciali să își îmbunătățească în continuare nivelurile de protecție a forței de muncă și a mediului**.

Puncte de acțiune

Comisia urmează:

1. **să intensifice colaborarea cu partenerii comerciali în cadrul unui proces de cooperare pentru a promova respectarea standardelor internaționale în domeniul muncii și al mediului;**
2. să ofere, atunci când este necesar, **stimulente și sprijin** partenerilor comerciali pentru **procesele de reformă și consolidarea capacităților** prin intermediul asistenței **tehnice și financiare**. După caz, UE ar trebui, de asemenea, să dezvolte o abordare de tipul „Echipa Europa” în sprijinul priorităților de dezvoltare durabilă convenite de comun acord cu țările partenere;
3. să utilizeze acordurile comerciale pentru a facilita dialogul cu țările partenere și, după caz, să le sprijine în **îndeplinirea cerințelor de durabilitate ale instrumentelor autonome legate de comerț ale UE**.

3.2 Identificarea priorităților de punere în aplicare specifice fiecărei țări

Revizuirea capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă a evidențiat o așteptare clară că angajamentele privind comerțul și dezvoltarea durabilă din acordurile comerciale ale UE ar trebui să fie mai eficace și mai rapide în ceea ce privește modificarea pe teren și că rezultatele depind în mare măsură de situațiile specifice ale fiecărei țări. Aceste constatări pledează în

favoarea **consolidării abordării specifice fiecărei țări identificate în planul de acțiune în 15 puncte într-un mod mai adaptat și mai bine orientat.**

Relațiile comerciale bilaterale ale UE acoperă întreaga lume și includ parteneri la diferite niveluri de dezvoltare, confruntându-se cu diferite provocări și oportunități economice, sociale și de mediu. Deși capitolele privind comerțul și dezvoltarea durabilă includ aceleași angajamente obligatorii atât pentru UE, cât și pentru țările partenere, găsirea unor soluții eficiente pentru această gamă diversă de parteneri necesită flexibilitate și prioritizare pentru a adapta mai bine obiectivele privind comerțul și dezvoltarea durabilă la provocările, nevoile și capacitățile fiecăruia.

Stabilirea unor astfel de **priorități de punere în aplicare la nivel de țară** necesită o **analiză timpurie a lacunelor și integrarea unui grad mai mare de granularitate și specificitate în dimensiunea privind comerțul și dezvoltarea durabilă.** Principalele provocări, oportunități și priorități ar trebui identificate în comun și în primele etape ale dialogului cu un partener specific. Astfel de priorități ar trebui să fie elaborate cu implicarea societății civile și să figureze deja în evaluarea impactului care precedă lansarea negocierilor, dar apoi ar trebui să fie îmbunătățite în continuare în cursul evaluării impactului asupra dezvoltării durabile și evaluate în cadrul analizei *ex post* în timpul punerii în aplicare. În conformitate cu Strategia UE în domeniul biodiversității²³, impactul liberalizării comerțului asupra biodiversității va juca un rol important în aceste evaluări. Pe această bază, UE și țările partenere ar trebui să aibă în vedere negocierea și concentrarea asupra **priorităților-cheie de punere în aplicare la nivel de țară** pentru a asigura realizarea de progrese în direcția atingerii obiectivelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă. Aceste priorități ar trebui să fie realiste și orientate pentru a contribui la obținerea de rezultate. De asemenea, ele ar trebui să fie suficient de flexibile pentru a fi adaptate în timp, pe măsură ce situația durabilității evoluează.

Obiectivul ar fi acela de a consolida, acolo unde este necesar, punerea în aplicare într-un domeniu specific, de exemplu în ceea ce privește respectarea unui principiu sau a unei convenții OIM sau respectarea unui AMM ratificat. Atunci când este necesar și relevant, acest lucru poate fi realizat prin ajungerea la un acord cu o țară parteneră cu privire la măsuri specifice, în conformitate cu calendarele și obiectivele intermediare stabilite pentru etapa de punere în aplicare (așa-numitele **foi de parcurs pentru punerea în aplicare**) cu o monitorizare adecvată și, eventual, incluzând sprijinul organizațiilor internaționale și al părților interesate în acest proces.

În plus, UE va **continua să promoveze ratificarea convențiilor fundamentale ale OIM.** Aceasta își va concentra eforturile de ratificare în sprijinul priorităților identificate în ceea ce privește punerea în aplicare. Acest demers va trebui să fie evaluat de la caz la caz, concentrându-se asupra aspectelor care au un impact major asupra punerii în aplicare efective a drepturilor fundamentale.

²³ COM(2020) 380, se poate consulta la adresa <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0380&from=RO>

Puncte de acțiune

Comisia urmează:

4. să continue o **abordare adaptată** și să efectueze **evaluări ale impactului mai bine orientate privind comerțul și dezvoltarea durabilă**, cu scopul de a **identifica prioritățile în materie de durabilitate specifice fiecărei țări și de a furniza analize detaliate ale impactului din timp**;
5. să negocieze, după caz, având în vedere prioritățile identificate în mod specific în țările partenere și de la caz la caz, foi de parcurs **detaliate și cu termene de îndeplinire precise**, cu **obiective intermediare**. Foile de parcurs ar trebui să **recunoască rolul societății civile** în monitorizarea punerii lor în aplicare.

3.3 Integrarea durabilității în întregul cuprins al acordului comercial

Toate acordurile comerciale ale UE includ deja mai multe dispoziții care vizează menținerea dreptului țărilor de a reglementa cu scopul de a urmări obiective legitime în materie de mediu și de muncă. Pe lângă respectarea acestui spațiu politic necesar, aspectele legate de durabilitate ar trebui, de asemenea, integrate în mod proactiv în diferite părți ale acordurilor comerciale.

Integrarea obiectivelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă în acordurile comerciale ar putea include **acordarea de prioritate liberalizării bunurilor și serviciilor de mediu**, în special a acelor bunuri și servicii care contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și care promovează eficiența și circularitatea resurselor. În plus, acordurile comerciale ar trebui să **asigure un comerț și investiții nedenate în materiile prime și în produsele energetice care sunt necesare pentru tranziția către economii neutre din punct de vedere climatic și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor**.

Acest lucru ar putea fi realizat, de exemplu, prin abordarea barierelor netarifare și prin promovarea utilizării standardelor internaționale în promovarea comerțului și a investițiilor în protecția mediului, utilizarea eficientă a resurselor și în sursele regenerabile de energie. În plus, acordurile comerciale ar trebui să încurajeze utilizarea unor considerente nediscriminatorii de durabilitate în procesele de achiziții publice și să urmărească includerea unor dispoziții privind sistemele alimentare durabile.

Pentru a extinde prioritizarea obiectivelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă dincolo de capitolele privind comerțul și dezvoltarea durabilă, evaluările impactului și evaluările impactului asupra dezvoltării durabile ar trebui să analizeze provocările și oportunitățile în materie de durabilitate în toate domeniile relevante ale acordurilor comerciale. Abordarea specifică fiecărei țări menționată în secțiunea anterioară ar trebui să se aplice întregului acord comercial.

Puncte de acțiune

Comisia urmează:

6. să acorde prioritate **accesului pe piață al bunurilor și serviciilor de mediu**, în special în domeniul energiei din surse regenerabile și al eficienței energetice, de exemplu prin abordarea barierelor tarifare și netarifare, precum și a accesului la materii prime și produse necesare pentru tranziția verde și a investițiilor în acestea;

7. să se asigure că **evaluările impactului și evaluările impactului asupra dezvoltării durabile** analizează toate **capitolele relevante** din acordurile comerciale pentru a identifica dispozițiile și angajamentele care au cea mai mare probabilitate de a avea un **impact asupra aspectelor legate de durabilitate**, precum și cazurile în care acordul deschide **oportunități pentru atingerea obiectivelor de durabilitate dincolo de capitolul privind comerțul și dezvoltarea durabilă**.

3.4 Monitorizarea colectivă a punerii în aplicare a angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă

Una din lecțiile desprinse din aplicarea planului de acțiune în 15 puncte este că **rezultatele sunt obținute prin colaborarea continuă cu partenerul comercial în cauză**. Această abordare necesită multe resurse, dar obține rezultate durabile pe teren. **Comisia intenționează să continue să reunească expertiza și instrumentele și programele disponibile pe care le are la dispoziție în cadrul unei abordări cuprinzătoare a UE la nivelul tuturor serviciilor**. Printre acestea se numără, de exemplu, politica bilaterală în domeniul muncii și al mediului și dialogurile în materie de reglementare și, atunci când se justifică, cooperarea pentru dezvoltare și sprijinul financiar.

Rolul **delegațiilor UE** în monitorizarea punerii în aplicare a angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă este deosebit de relevant. Acestea au contact direct atât cu guvernele și administrațiile, cât și cu părțile interesate de la nivel local, inclusiv cu grupurile consultative interne (GCI)²⁴. Delegațiile UE au, de asemenea, posibilitatea de a se implica direct în preocupările legate de dezvoltarea durabilă în contextul comerțului. Împreună cu statele membre, acestea nu sunt doar ochii și urechile de pe teren, ci formează o rețea colectivă de diplomați europeni, care contribuie împreună la anticiparea și abordarea preocupărilor legate de durabilitate în zonele lor geografice și în domeniile lor de competență respective.

Această abordare atotcuprinzătoare ar trebui completată de o cooperare consolidată cu **statele membre** atât în capitale, cât și pe teren, prin intermediul ambasadelor și al misiunilor lor în țări terțe. Obiectivul ar trebui să fie acela de a se asigura că instrumentele relevante ale Comisiei și instrumentele naționale interacționează și se consolidează reciproc, permițând UE să realizeze economii de scară și un impact sporit pe teren.

De asemenea, este important să se consolideze implicarea **Parlamentului European**. Prin intermediul misiunilor deputaților și al vizitelor pe teren, Parlamentul European ar putea contribui și mai mult la monitorizarea și punerea în aplicare a angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă. Interacțiunile dintre Parlamentul European și parlamentele din țările partenere se pot dovedi deosebit de eficiente atunci când sunt necesare reforme legislative. Vizitele pe teren ale Parlamentului European și ale parlamentelor naționale oferă, de asemenea, posibilitatea de a comunica obiectivele UE în materie de durabilitate în străinătate, interacționând nu numai cu funcționarii locali, ci și cu reprezentanții societății civile locale, cu GCI și întreprinderile locale.

²⁴ Grupurile consultative interne sunt organisme instituite în temeiul acordurilor comerciale și alcătuite din reprezentanți independenți ai grupurilor societății civile, inclusiv organizații neguvernamentale, întreprinderi și sindicate, cu o reprezentare echilibrată a diferitelor interese economice, sociale, legate de drepturile omului, de mediu și de altă natură. GCI monitorizează punerea în aplicare a angajamentelor de dezvoltare durabilă din acordurile comerciale și oferă consiliere și avize părților contractante respective.

Grupurile de monitorizare instituite de Comisia INTA au jucat, de asemenea, un rol important în negocierile și punerea în aplicare a acordurilor comerciale. Această dimensiune ar putea fi consolidată în continuare, de exemplu prin discuții periodice specifice fiecărei țări privind comerțul și dezvoltarea durabilă. Împreună cu delegațiile UE, Comisia ar fi pregătită să sprijine Parlamentul European în acest efort.

O monitorizare colectivă a punerii în aplicare a angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă în acordurile comerciale implică, de asemenea, un **rol mai important pentru societatea civilă, inclusiv pentru partenerii sociali. Atât UE, cât și fiecare dintre partenerii săi comerciali ar trebui să depună eforturi pentru a colabora cu organizațiile societății civile** de ambele părți și să încurajeze contribuții structurate și materiale.

Crearea în 2020 a funcției de **responsabil cu aplicarea dispozițiilor în materie comercială** (CTEO) și a **ghișeului unic** (*single entry point* - SEP) constituie un pas important în consolidarea punerii în aplicare și a asigurării respectării angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă²⁵. SEP oferă un punct de contact centralizat pentru toate părțile interesate din UE care doresc să **depună o plângere** privind, printre altele, **încălcări ale angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă**²⁶. Orientările operaționale și formularul de plângere aferent au fost elaborate pentru a ajuta părțile interesate (de exemplu, sindicatele, asociațiile industriale, ONG-urile) să utilizeze în mod optim noul sistem. Tratarea și urmărirea plângerilor privind comerțul și dezvoltarea durabilă reprezintă o parte importantă a rolului **CTEO** în punerea în aplicare și asigurarea respectării acordurilor comerciale²⁷.

Cu toate acestea, până în prezent, părțile interesate au avut acces limitat la SEP în ceea ce privește comerțul și dezvoltarea durabilă. Sistemul SEP a fost conceput pentru a permite contacte timpurii cu privire la probleme specifice, iar Comisia își confirmă disponibilitatea de a se implica în posibile probleme legate de comerț și dezvoltare durabilă și, pe lângă informațiile detaliate publicate online, de a explica modul în care sistemul poate fi utilizat și informațiile care pot fi solicitate. Comisia va oferi clarificări și asistență suplimentare pentru a îmbunătăți utilizarea acestui sistem. În acest scop, în paralel cu revizuirea capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă, Comisia a actualizat Orientările operaționale pentru a clarifica faptul că **GCI pot depune, de asemenea, plângeri colective** și că un **reclamant cu sediul în UE se poate face reprezentantul preocupărilor legate de comerț și dezvoltare durabilă ale unei entități situate într-o țară parteneră**. Actualizarea include o mai mare transparență și claritate cu privire la modul și termenul în care SEP poate gestiona etapele inițiale ale unei plângeri privind încălcarea dispozițiilor privind comerțul și dezvoltarea durabilă.

²⁵ A se vedea https://policy.trade.ec.europa.eu/enforcement-and-protection/chief-trade-enforcement-officer_en

²⁶ A se vedea https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/november/tradoc_159907.pdf

²⁷ Orientările operaționale pentru ghișeul unic și mecanismul de tratare a plângerilor pentru asigurarea respectării acordurilor și înțelegerilor comerciale ale UE, sunt disponibile la adresa: https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/form-assets/operational_guidelines.pdf

Puncte de acțiune

Comisia urmează:

8. să elaboreze o abordare **cuprinzătoare a UE la nivelul tuturor serviciilor**, utilizând toate instrumentele disponibile pentru a monitoriza punerea în aplicare a angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă și implicând delegațiile UE, precum și cooperarea activă cu capitalele, ambasadatele și birourile locale ale statelor membre;
9. să colaboreze cu **delegațiile UE** pentru a sprijini și a defini cele mai bune practici pe măsură ce partenerii comerciali stabilesc și încep să colaboreze cu GCI locale;
10. să sprijine **implicarea continuă a Parlamentului European** în punerea în aplicare a dispozițiilor privind comerțul și dezvoltarea durabilă în cadrul contactelor sale interparlamentare și să fie pregătit să îl asiste în eforturile sale de a purta discuții periodice specifice fiecărei țări privind comerțul și dezvoltarea durabilă;
11. în paralel cu revizuirea capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă, să revizuiască **Orientările operaționale pentru ghișeul unic** pentru a spori transparența și previzibilitatea pentru părțile interesate, clarificând în același timp cine poate depune plângeri, modul în care acestea vor fi tratate și termenele aplicabile. Orientările vor clarifica, de asemenea, faptul că GCI **pot depune plângeri colective** privind încălcarea angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă și pot reprezenta interesele unei părți situate într-o țară parteneră.

3.5 Consolidarea rolului societății civile

Comisia consultă periodic și frecvent părțile interesate prin intermediul unei structuri orizontale consacrate a **dialogurilor cu societatea civilă**, în cadrul căreia aspectele legate de comerț și de dezvoltarea durabilă sunt abordate și discutate în mod regulat. De asemenea, Comisia depune eforturi sporite pentru a ajunge mai eficient la **societatea civilă din statele membre**, inclusiv prin creșterea numărului de evenimente dedicate și de discuții la nivel înalt. În plus, acordurile comerciale ale UE prevăd în mod specific implicarea societății civile pe parcursul punerii în aplicare a angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă, inclusiv prin intermediul **GCI**. Societatea civilă poate avea, de asemenea, un rol activ în etapa de punere în aplicare, prin depunerea plângerilor legate de comerț și dezvoltare durabilă la **ghișeul unic** (a se vedea *supra*) și a unor memorii *amicus curiae* în atenția grupului special.

Aportul organizațiilor societății civile, prin contribuții bine fundamentate și bazate pe dovezi, este esențial pentru identificarea, prioritizarea și luarea de măsuri de către Comisie în ceea ce privește aspectele legate de comerț și dezvoltare durabilă. **Cooperarea și schimburile dintre părțile interesate din UE și organizațiile lor partenere din străinătate** sunt, de asemenea, esențiale în acest sens. O astfel de contribuție ar putea fi apoi valorificată mai bine în ceea ce privește **direcționarea și stabilirea priorităților**. De exemplu, în timpul etapei de evaluare a impactului (atât evaluări ale impactului, cât și evaluări ale impactului asupra dezvoltării durabile), consultarea societății civile ar putea contribui la identificarea lacunelor și a provocărilor și ar putea contribui la stabilirea priorităților care trebuie abordate în cursul procesului de negociere și la anticiparea posibilelor întrebări-cheie legate de punerea în aplicare. După intrarea în vigoare a unui acord, transmiterea la timp și în mod pertinent a unor rapoarte către comitetele pentru comerț și dezvoltare durabilă în temeiul acordurilor comerciale, pe baza cunoștințelor și a expertizei dobândite pe teren, poate contribui la

monitorizarea comună a respectării dispozițiilor privind comerțul și dezvoltarea durabilă și **poate orienta eforturile bilaterale de punere în aplicare.**

De asemenea, Comisia va continua să colaboreze cu **GCI** instituite în temeiul acordurilor comerciale, oferind sprijin logistic și **sprijin pentru consolidarea capacităților și expertiză.** De asemenea, Comisia a **sporit transparența** prin publicarea ordinilor de zi și a proceselor-verbale ale comitetelor existente pentru comerț și dezvoltare durabilă. În viitor, Comisia va continua să consolideze GCI prin monitorizarea îndeaproape a înființării acestora, în conformitate cu termenii conveniți în acordurile comerciale, și va sprijini **interacțiunea dintre GCI ale UE și cele ale țărilor partenere.** Recunoscând importanța contribuției lor și valorificând în continuare experiența și expertiza lor, Comisia va încerca, de asemenea, să **extindă competențele GCI dincolo de comerț și dezvoltare durabilă,** pentru a acoperi ansamblul acordurilor comerciale, astfel cum se prevede deja în Acordului comercial și de cooperare UE-Regatul Unit.

Puncte de acțiune

Comisia urmează:

12. să asigure un **proces de consultare incluziv** cu societatea civilă pe parcursul **tuturor etapelor** ciclului de viață al acordurilor comerciale, de la analiza lacunelor până la punerea în aplicare, inclusiv identificarea priorităților;
13. să continue consolidarea rolului **GCI ale UE** prin furnizarea de resurse în scopuri de sprijin logistic, de consolidare a capacităților și de funcționare;
14. să invite **reprezentanți ai GCI ale UE** în **grupurile de experți ale statelor membre privind comerțul și dezvoltarea durabilă** conduse de Comisie, unde vor putea contribui cu expertiză specifică, și să **asocieze îndeaproape GCI** în pregătirea **reuniunilor Comitetului pentru comerț și dezvoltare durabilă,** în special în ceea ce privește identificarea și monitorizarea priorităților de punere în aplicare;
15. să promoveze și să faciliteze **interacțiunea dintre GCI ale UE și cele ale țărilor partenere;**
16. să promoveze **transparența în ceea ce privește componența GCI;**
17. să **facă schimb de opinii cu GCI ale UE** cu privire la proiectele UE de **asistență tehnică legate de comerț și dezvoltare durabilă;**
18. să se asigure că **sfera de competență a GCI se extinde dincolo de capitolele privind comerțul și dezvoltarea durabilă,** pentru a acoperi acordurile comerciale în ansamblu.

3.6 O punere în aplicare mai fermă, inclusiv prin sancțiuni comerciale

Angajamentele privind comerțul și dezvoltarea durabilă sunt obligatorii din punct de vedere juridic și executorii prin intermediul unui mecanism specific de soluționare a litigiilor între state,²⁸ care face apel la o examinare independentă și transparentă de către un grup de

²⁸ Soluționarea specifică a litigiilor în materie de comerț și dezvoltare durabilă se fondează pe procedura mecanismului de punere în conformitate între state, aplicabil altor părți ale acordului comercial cu unele ajustări (cum ar fi expertiza necesară în materie de comerț, muncă și mediu pentru membrii grupului special), dar fără posibilitatea de a recurge la sancțiuni în caz de nerespectare a raportului grupului special.

experți și cu implicarea activă a societății civile²⁹. Această abordare se bazează pe implicare și abordează preocupările emergente prin dialog și cooperare.

Până în prezent, acest mecanism nu inclusese norme specifice privind modul de **monitorizare a punerii în aplicare a raportului emis de grupul de experți** (așa-numita etapă de punere în conformitate). În prezent, Comisia propune o mai bună aliniere a asigurării respectării capitolelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă la mecanismul general de soluționare a litigiilor dintre state (SSDS) și extinderea etapei de punere în conformitate la litigiile în temeiul capitolului privind comerțul și dezvoltarea durabilă. Aceasta înseamnă că partea în privința căreia s-a constatat că și-a încălcat angajamentele privind comerțul și dezvoltarea durabilă va trebui să indice în cel mai scurt timp modul în care va pune în aplicare raportul grupului special și să efectueze acest lucru într-o anumită perioadă de timp. Aceste informații vor fi supuse unei reexaminări din partea unui grup special de experți. Societatea civilă va putea prezenta observații grupului special și în această etapă.

De asemenea, abordarea UE privind comerțul și dezvoltarea durabilă nu a avut în vedere recurgerea la sancțiuni în cazul nerespectării raportului grupului special. În prezent, Comisia propune **posibilitatea unor sancțiuni comerciale** în ultimă instanță, în cazurile de încălcări grave ale angajamentelor de bază privind comerțul și dezvoltarea durabilă, și anume principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă ale OIM și Acordul de la Paris privind schimbările climatice. În astfel de cazuri, sancțiunile comerciale ar fi adecvate ca mijloc de încurajare a punerii în conformitate. În cazul Acordului de la Paris, intenția ar fi de a surprinde nerespectarea obligațiilor care contravin în mod semnificativ obiectului și scopului acordului. În ceea ce privește principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă ale OIM, sancțiunile comerciale ar fi justificate în cazurile grave de nerespectare a principiilor și s-ar baza pe faptul că OIM monitorizează evoluțiile din toate statele membre. Această abordare se va baza pe respectarea drepturilor fundamentale ale lucrătorilor, precum și a Acordului de la Paris, ca elemente esențiale ale acordurilor noastre comerciale și va consolida respectarea acestora³⁰.

Aplicarea de sancțiuni comerciale pentru încălcarea dispozițiilor specifice privind comerțul și dezvoltarea durabilă va respecta normele generale de soluționare a litigiilor. În consecință, sancțiunile comerciale vor fi temporare și proporționale și pot lua forma suspendării concesiilor comerciale. Acestea vor fi posibile numai în cazul în care un grup special constată că o parte și-a încălcat angajamentele privind comerțul și dezvoltarea durabilă, iar aceasta din urmă nu se conformează în termenul stabilit. În acest context, părțile pot ajunge, de asemenea, în orice moment la o soluție convenită de comun acord pentru un litigiu.

Introducerea pentru prima dată în acordurile comerciale ale UE a unor sancțiuni comerciale pentru angajamentele de bază privind comerțul și dezvoltarea durabilă, în asociere cu abordarea bazată pe cooperare, vor permite UE să realizeze o asigurare mai fermă a respectării capitolelor sale privind comerțul și dezvoltarea durabilă. Astfel, UE va consolida instrumentele de care dispune pentru a urmări obiectivele de durabilitate și contribuția acordurilor comerciale la atingerea acestor obiective.

²⁹ De exemplu, prin prezentarea de memorii *amicus curiae* sau prin participarea la audieri publice.

³⁰ Pe baza dezvoltării viitorului cadru global solid pentru biodiversitate, în special în ceea ce privește stabilirea obiectivelor în materie de biodiversitate și a mecanismului adecvat de raportare și monitorizare internațională, Comisia va evalua posibilitatea includerii Convenției privind diversitatea biologică în această nouă abordare.

Puncte de acțiune

Comisia urmează:

19. să continue consolidarea asigurării respectării angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă în acordurile viitoare, propunând partenerilor comerciali ai UE:
 - a. să extindă etapa **generală de punere în conformitate a soluționării litigiilor între state la capitolele privind comerțul și dezvoltarea durabilă**;
 - b. să implice **GCI în monitorizarea etapei de punere în conformitate**;
 - c. să extindă **posibilitatea de a aplica sancțiuni comerciale** în cazul nerespectării obligațiilor, care contravine în mod semnificativ obiectului și scopului **Acordului de la Paris privind schimbările climatice** sau în cazuri grave de nerespectare a **principiilor și drepturilor fundamentale ale OIM la locul de muncă**.

Aplicarea sancțiunilor comerciale va respecta normele generale de soluționare a litigiilor între state.
20. să acorde **prioritate asigurării respectării angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă** pe baza importanței naturii angajamentelor în cauză, a **gravității încălcării acestora** și a **impactului asupra mediului sau asupra lucrătorilor**.

4. CONCLUZIE

Unele **dintre punctele de acțiune identificate**, în special majoritatea acelor care privesc punerea în aplicare a angajamentelor privind comerțul și dezvoltarea durabilă și consolidarea rolului societății civile, pot fi **implementate** imediat, inclusiv în **acordurile comerciale aflate deja în vigoare**.

În viitor, rezultatul revizuirii capitolului privind comerțul și dezvoltarea durabilă va fi propus pentru toate **negocierile viitoare** și va fi reflectat în **negocierile în curs, după caz**. Comisia va integra în mod corespunzător punctele de acțiune identificate într-un stadiu incipient al activității sale de pre-negociere.

Comisia invită Parlamentul European și Consiliul să aprobe abordarea stabilită în această comunicare și să colaboreze pentru punerea în aplicare a punctelor sale de acțiune.